

MUHARİP

GAZİLER

TÜRKİYE MUHARİP GAZİLER DERNEĞİ YAYINI * YIL:37 * SAYI:161

MUHARİP GAZİ

TÜMGAZİDER

"Şehit Nurlanmış, Gazi Onurlanmış Askerdir"

Kahramanlık Kültür ve Sanat Dergisi

Derneğimiz, 2847 Sayılı Kanuna Tabi,
Kamu Yararına Çalışan Asker Kökenli Bir Dernektir.

2025 Yılı Birinci Baskısıdır
(Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran Dönemini Kapsar)

İÇİNDEKİLER

03 Kore Törenleri 75. Yıl

07 18 Mart Çanakkale Anma Törenleri

23 Teknofest Etkinlikleri

25 19 Mayıs Kutlamaları

29 Temsilcilik Açılışları

33 Ziyaretler

36 25 Haziran Kore Törenleri

⋆ *Yayımlanan yazı, şiir ve metinlerin yasal sorumlukları yazarlarına aittir. Bunlar için telif ücreti ödenmez ve sahibine iade edilmez.*

⋆ *Dergimizin ve yazarlarımızın adı belirtilmek koşuluyla alıntı yapılabilir. Yayın Kurulu yazılarda kısaltma ve yayın tekniği yönünde değişiklik yapabilir.*

İmtiyaz Sahibi
Türkiye Muharip Gaziler Derneği
Adına Genel Başkan
Beyazıt YUMUK

Yazı İşleri Müdürü
İns. Müh. Osman BAŞER

Yayın Kurulu
E.P.Kd.Bçvş. O. Yaşar EKEN
E.Mu.Kd.Bçvş. Sebahattin ÜNLÜSOY
İnş. Müh. Osman BAŞER

Hazırlayan
Osman BAŞER

İdare Yeri
Dernek Genel Merkezi
Cemal Gürsel Caddesi No: 108
Cebeci, Çankaya/ANKARA
Tel: 0312 320 24 62
Fax: 0312 320 24 49

Hesap Numaraları
Halk Bankası Cebeci Şubesi
Şube Kodu: 209 Hesap No: 10260262
Iban: TR67 0001 2009 2090 0010 2602 62

Döviz Hesaplarımız
Iban: Tr46 0001 2009 2090 0010 2602 62
(Euro Hesabı)
Iban: Tr04 0001 2009 2090 0053 0000 81
(Usb Hesabı)
Posta Çeki: 9462002

⋆ *Baskı Tarihi: 15.01.2025*
⋆ *Altı ayda bir yayınlanır*
⋆ *Süreli Yayın*
⋆ *ISSN 1304 - 7566*

Akademi Medya
Tanıtım Basın Yayın Matbaacılık Ltd. Şti.
İzmir 2. Cadde No: 55/2 Kızılay
Çankaya/ANKARA
İletişim: 0542 266 98 70
www.akademimedya.com.tr

DEĞERLİ GAZİ BÜYÜKLERİM, SAYGIDEĞER GAZİLERİM, KIYMETLİ HANIMEFENDİLER,

Beyazıt YUMUK
Genel Başkan

2025 Yılının başlamasıyla birlikte 25 Ocak 2025 günü Kore Savaşı'nda Türk Tugayı'nın Çin ordusuna karşı kazandığı Kumyangjang-ni Muharebesi'nin 74'üncü yıldönümünü icra ettik. 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ile Çanakkale Kara Savaşları'nın 110'uncu yıldönümü törenlerine Çanakkale'de Şehitler Anıtı'nda katıldık. Başta Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve silah arkadaşları olmak üzere tüm şehitlerimiz ile ebediyete intikal eden gazilerimize rahmet dilerim. Ruhları şad olsun.

Türk'ün kahramanlık destanının yazıldığı yaz aylarına rast gelmesi nedeniyle, 25 Haziran Kore Savaşı'nın başlangıcının 75' inci yıldönümü töreni, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekatı'nın 51' inci yılı , 30 Ağustos Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nin 103'üncü, 13 Eylül Sakarya Meydan Muharebesi'nin 104' üncü, 19 Eylül Gaziler Günü belli başlı törenlerimizin bir kısmını kutladık, ömrümüz olursa inşallah hepsini birlikte kutlayacağız.

Değerli gazilerim, sizlere verilen silah taşıma ruhsatlarının beş yılda bir yenilenmesi kaldırılarak ömür boyu olacak şekilde düzenlenmiştir (Emekli gazi subaylarımız ile emekli gazi astsubaylarımız hariç).

TBMM Milli Savunma Komisyonu Başkanlığı'na sunduğumuz taleplerimiz ise;
* Muharip gazi çocuklarına kamuda iş istihdamı,
* Muharip gazilerin evlenip ayrılmış ihtiyaç sahibi mağdur/engelli kızlarına şeref aylığının intikali,
* Kore ve Kıbrıs gazilerine devlet şeref madalyası verilmesi,
* Kore ve Kıbrıs gazileri ile eşlerine havaalanında VIP'den geçiş hakkı sağlanması konuları ile şehit ve gazi çocuklarına tanıtım kartı verilmesi hususlarında taleplerimizi ilettik, gerçekleşmesi için çalışmalarımız devam etmektedir.

Bilgilerinize

Kore Anıtında Törenler

Kore Anıtında Törenler

Kore Anıtında Törenler

Törene katılanlar ve Kore Gazileri

Genel Merkez Yönetim Kurulu Anma Töreninde

Kore Anıtında Törenler

Kore Savaşında, Türk Askerinin Kahramanlıkları

Prof. Dr. Ali DENİZLİ

Kore Harbi'nde Birleşmiş Milletlerin Çin kuvvetlerince kuşatılarak imhasını önleyen ayrıca üst üste kazandığı zaferlerle Kore Harbi'nin kaderini ve seyrini değiştiren ve Güney Kore'nin kurtarılarak egemenliğine ve özgürlüğüne kavuşmasına yardımcı olan Türk tugayları bu başarılarıyla dost ve düşmanlarımızı şaşkına çevirmişlerdir.

Diğer milletlerin askerleri binlerce Çinli'nin savaşa girmesiyle kaçarken, Türk askeri düşmana doğru ilerlemiş ve göğsünü kendinden on kat fazla düşmana siper etmiş, ona tarihte unutamayacağı büyük dersi vermiştir. Kore Savaşı, 1922-1950 yılları arasında savaşa katılmayan Türk Silahlı Kuvvetleri için önemli bir imtihan niteliği taşımış ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin üstün muharebe yeteneğine sahip olduğunu göstermiştir. Türk ulusu Batı dünyasının hürriyet ve demokrasi mücadelesinde güvenilir bir müttefik olduğunu kanıtlamış ve ortak savunma sistemi olan Nato'ya dâhil olmuştur.

BM Kuvvetlerinin Kore'ye müdahalesine, komünizm idarecileri, Çin ordularını sevk etmekle mukabele ettiler. Böylece, aradan çok geçmeden bu faciaya Çinliler de menfaatleri icabı katılmışlardı. Bu harpte Kuzey Koreliler ve Çinliler dramın aktörlüğünü, Ruslar suflörlüğünü (Çin ve Kuzey Kore'lileri geriden oynatan sevk ve idare eden güç) yapmışlardır. Bundan dolayı bu harbin maksatlarını yalnız Kuzey Koreliler tarafından değil, ötekilerin (Rus, Çin'liler ve Kuzey Koreliler) yönünden de mütalaa etmek yerinde olur.

Türk Tugayı, Kore muharebelerinde aldıkları bütün görevleri büyük başarı ve kahramanlıklarla yerine getirerek, Türkün ölmez savaşkanlık kudretini, bütün dünyaya duyurmuştur.Türk Silahlı Kuvvetleri Kore'de üstün muharebe yeteneğine sahip olduğunu göstermiş, hürriyet ve demokrasi mücadelesinde güvenilir bir müttefik olduğunu kanıtlamıştır.

Türk Tugayı, Kore'ye ayak bastığından ateşkes antlaşmasına kadar muharebenin hep en can alıcı bölgelerinde görevlendirilmiştir. Mehmetçiğin üç yıl içinde kazandığı ondört başarılı muharebeden dördü, Kore Harbi'nin kaderini ve seyrini değiştirmiş, Güney Kore'nin kurtarılarak egemenliğine kavuşmasında etken olmuş; Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin de onurunu korumuştur. Bu muharebelerden dördü, Kunuri oyalama, Kumyangjang-ni taarruz, Taegyewon-ni Seoul savunma ve kanlı Wegas-Elco Karson ileri karakol savaşlarıdır.

Kahraman Türk Mehmetçiğinin yarattığı Kunuri Muharebesi ile ne kadar övünsek azdır. Hemen arkasından Kumyangjang-ni Muharebesi başlayacaktır. Bu muharebede de Amerikan Kongresi ve Güney Kore Cumhurbaşkanı'ndan Türk Tugayı üstün birlik nişanlarını almıştır.Bu kahramanlıklardan sonra Kore BM Komutanı Mac Arthur, Türk tugayına "Türkler kahramanlar kahramanıdır, Türk tugayı için yok yoktur.""İnanıyorum ki elinizdeki her personele karşı 10 düşman imha etmişinizdir." diyordu.

Türk tugayının ilk muharebesi, sanki talih ve bugünkü Türk neslinin ne olduğunu dünyaya göstermek istiyormuş gibi Kore Harbi'nin en şiddetlisi ve en zorlusuydu. Kore harp tarihine yeni bir sayfa ilâve eden Kunuri muharebesi, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin kahramanlığını dünyaya tanıtmış ve Türkleri bugünkü dünyanın en büyük askerleri haline getirmiştir.

Çanakkale Törenlerine katılan yabancı Askerler ve Gazilerimiz

Çanakkale Törenlerine katılan Genel Başkanımız ve Gaziler

Çanakkale Törenlerine katılan Gazilerimiz

ÇANAKKALE ZAFERİ

Çanakkale Zaferi, Osmanlı Devleti'nin de katıldığı Birinci Dünya Savaşı'nda kazandığımız muharebelerden biridir.

28 Temmuz 1914 de başlayan Birinci Dünya Savaşı devam ederken 18 Mart 1915 günü, dev bir İngiliz - Fransız donanması Çanakkale Boğazı'ndan girmişti. Çağın bu en büyük donanması on altı zırhlı savaş gemisi, dokuz mayın tarama gemisi, onlara eşlik eden muhriplerle birlikte emniyet gurubu, bir uçak gemisi, zırhlı ve muhriplerin himayesinde on yedi nakliye gemisinden oluşuyordu. Bu dev donanma Çanakkale Boğazı'ndan girmiş ama dev bir savunma ile durdurulmuş, Çanakkale Boğazı'nı geçememişti. Sahilde konuşlanmış Türk topçusunun susturulamayan ve ortamı cehenneme çeviren ateşine, Nusrat mayın gemisinin döşediği ve önceden bilemedikleri mayınlara yenik düşerek, yedi saat sonra geri çekilmişlerdi.

Bu deniz muharebesinin kahramanları dünya savaş tarihindeki onurlu yerlerini aldılar. Mecidiye Tabyası'nda, "ancak düşman karşısında tüy gibi hafif olan" iki yüz on beş okka mermiyi sırtlayarak topun namlusuna süren Seyit Onbaşı... Düşmanların "delilik" olarak nitelendirdikleri kahramanlıkla Erenköy Koyu'na, kıyıya paralel olarak, yüzer metre aralıklı, su seviyesinin dört buçuk metre altına, yirmi altı mayını yerleştiren Nusrat mayın gemisinin komutanı Önyüzbaşı Hakkı Bey....

Bundan sonra kara muharebeleri süreci başlar. Çanakkale'nin savunması için 24 Mart 1915 de, Mareşal Liman Von Sanders komutasında Beşinci Ordu kurulur. Kurmay Yarbay Mustafa Kemal On dokuzuncu Tümen Komutanı olarak burada görevlendirilir. 1 Haziran 1915 de albaylığa yükselir, 9 Ağustos 1915 de Anafartalar Gurup Komutanlığı'na getirilir. Emri altında üç kolordu vardır. 10 Aralık 1915 e kadar bu görevde kalır ve Çanakkale'de zaferi sağlayan komutan olarak ulusal tarihimizdeki yerini alır.

Öte yanda da İngiliz Savaş Komitesi'nin birlikleri, 23 Nisan 1915 de Gelibolu Yarımadası'na çıkarma yaparak kara taarruzuna başlar. Bu kara muharebeleri sekiz ay on dört gün sürecek ve 8 Ocak 1916 da, bir kez daha yenik düşerek Çanakkale'yi karadan da geçemeyeceklerdir.

Kara muharebelerinin kahramanları da dünya savaş tarihindeki onurlu yerlerini aldılar. Arıburnu'na çıkartma yapan düşmanın Çimentepe'yi almasına geçit vermeyen ama erinden komutanı Yarbay hüsnü Avni Beye kadar tümü şehit düşen 57. Alay...

Çanakkale savunmasına yaklaşık yedi yüz bin Türk askeri katıldı. 55.127 Mehmetçik şehit oldu. Yaralı sayısı 100.177dir. Düşman saflarında ise yaklaşık beş yüz elli bin asker savaştı, yaklaşık 150.000 ölü ve kayıp verdi. Çanakkale'ye babalar ve oğullar, aydınlar katıldı; hemen her ocaktan şehit, yaralı, kayıp verildi.

Mustafa Kemal'in tarih sahnesine çıktığı Çanakkale Zaferi, emperyalizmin yenildiği Bağımsızlık Savaşımızın başlangıcı niteliğindedir. 19 Mayıs 1919 da başlayan Bağımsızlık Savaşı'nda, Mustafa Kemal'in askerlikten istifa ederek komutayı üzerine almasındaki gücün temelleri Çanakkale'de atılmıştır. Özgürlük, bağımsızlık, yurdu savunma inancı ve gücü buradan başlayarak "Kurtuluş'a giden yolu açmıştır.

Mustafa Kemal'in Conkbayırı'nda, Elli Yedinci Alay'a verdiği, "Ben size taarruzu değil, ölmeyi emrediyorum! Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde, yerimizi başka kuvvetler ve kumandanlar alabilir!" emri zaferi getirmiştir.

Osmanlı Devleti, dört yıl süren Birinci Dünya Savaşı'nda kaybedince savaşın galipleri Çanakkale ve İstanbul'u işgal etmişlerdir. Ama devamındaki Bağımsızlık Savaşı'nı biz kazandığımızda da "geldikleri gibi gitmişlerdir."

On sekiz Mart yıldönümlerinde, deniz ve kara savaşlarının birlikte anıldığı "Çanakkale Günü'nde, şimdilerdeki "Şehitler Günü'nde, bir araya geliyor, şehitlerimizi ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygıyla anıyoruz. 1934 yılı kutlamalarında İçişleri Bakanı Şükrü Kaya'nın aktardığı Atatürk'ün Türk Milletine ve dünyaya verdiği iletiyi duyuyoruz:

"Bu memleketin toprakları üzerinde kanlarını döken kahramanlar! Burada dost bir vatan toprağındasınız. Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Sizler Mehmetçikle koyun koyunasınız.
Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarını dindiriniz. Evlatlarınız bizim bağrımızdadır, huzur içindeler ve huzur içinde uyuyacaklardır. Onlar bu toprakta canlarını verdikten sonra, artık bizim evlatlarımız olmuşlardır."

Çanakkale Zaferi, Türk Milleti'nin ulusal destanıdır. Özgürlük ve bağımsızlık bilincimiz, ulusal duyarlılığımız, coşkumuz ve şehitlerimiz için her yurttaşın bir kez hatta birçok kez Çanakkale'yi görmesi, Çanakkale'yi unutmaması yurttaşlık görevi olmalıdır.

GÜNGÖR BERK

Gaziler Çanakkale Törenlerinde

Merasim Yürüyüşü

Gaziler Çanakkale Törenlerinde

18 MART 1915 ÇANAKKALE ZAFERİ, 19'UNCU TÜMEN VE ANAFARTALAR GRUP KOMUTANI ATATÜRK

Çanakkale Savaşları, tarih boyunca eşi ve benzeri belki de bulunmayan çok kanlı savaşlar olarak dünya tarihine geçmiş ve Türk`ün asırlık şerefini, şanını tekrar tescil ettirircesine dünyanın en kudretli donanma ve ordularını perişan ederek, tarih huzurunda kaydolmuş bir zaferimizdir.

Çanakkale, büyük önder Atatürk'ün, Türk ulusunun "makus talihini" yendiği bir savaş alanıdır.[1]

Malazgirt`ten Viyana`ya kadar coşan Türk fütuhatının seyri içinde geri çekilen ve kaybolan ümit yıllarımızın, Çanakkale`de tekrar doğarak şahlandığını, kanlı bir ufukta yükseldiğini görmekteyiz. Her yıl, bu muhteşem günün hatırası, şükranla yadedilerek anılmaktadır. Bu zafer çok güç şartlar altında bütün cihana karşı kazanılmıştır.[2]

---

1 Avni Çöker, Çanakkale Şehitlerini Ziyaret Münasebetiyle, Ankara, 1952, s.25.
2 Liman von Sanders, Türkiye'de Beş Yıl, Çev. Şevki Yazmaz, İstanbul, 1968, s.75.

Mustafa Kemal harekâtın başlangıcında 19 ncu Tümeni ile, daha sonraları da komuta ettiği kolordudan daha büyük çaptaki birliklerle Gelibolu Savaşları`nın kaderini etkilemiştir. Rusların, müttefikleri ile yegâne deniz irtibatının boğazlar bölgesinden Türkler tarafından kesilmesi üzerine, Rus Orduları Başkomutanı Grand Dük Nikolas, Kafkasya`dakı Türk baskısının da azaltılması için İngiltere`den, deniz veya karadan Türklere yeni bir cephe açılmasını talep etmişti.

Bunun üzerine İngiltere Harp Konseyi, esas hedefleri İstanbul olmak üzere Çanakkale boğazını açmak için bir deniz seferiyesi oluşturmaya karar vermiş ve boğazlar ele geçirilince İstanbul`daki hükümetin devrileceğine inanılmaya başlanmıştı.[3]

Ertesi sabah (3 Ocak 1915) Grandük`ün telgrafını duyan Lord Fısher de, Churchill`e Osmanlı Imparatorluğu`na hemen saldırılması gerektiğini yazmıştır. Böylece, Osmanlı imparatorluğu ile ilk düşmanlık belirtileri 31 Ekim`de ortaya çıkmış, 3 Kasım`da Ege denizindeki itilâf devletleri filosunun komutanı Oramiral Carden`e Çanakkale boğazının girişindeki kaleleri bombardıman etmesi emri verilmiştir. Bunun amacı, Türk toplarının menzilini öğrenmektir. Bombardıman yirmı dakika kadar sürmüş ve Churchill`in öğütlerine uyan Carden, kıyıdan açılan Türk ateşinden gemilerin zarar görmemesi için geri çekilmiştir. Ancak bu saldırı Türk kuvvetlerini uyarmıştır.[4]

Çanakkale Boğazı`nın savunması için boğaz girişindeki Türk kıyı topçularına açılan bombardıman sonucunda bir kısmı tahrip edilmişti. Böylece boğazdaki istihkâmların susturulduğu tahmin ediliyordu.[5] Bu bombardıman sonucunda, Donanma Komutanı Amiral Carden, Mart`ın 2`sinde Londra`ya bir tel çekerek hava güzel olduğu takdirde on dört gün sonra Istanbul`a gireceğini bildiriyordu.[6]

18 Mart günü kesin sonuç almak amacıyla boğazı geçmek üzere Ingiliz ve Fransız donanmalarının 18 büyük zırhlı, çok sayıda muhrip, denizaltı ve diğer gemilerle yaptığı taarruz,büyük bir başarısızlıkla sonuçlanmış, düşmanın 3 zırhlısı ve 7 muhribi batmış, ayrıca 2 zırhlısı ağır hasara uğramış, 1273 ölü ve 647 yaralı vermiştir. Bu zayiat karşısında Lord Fisher Londra 'da şöyle konuşmaktaydı: "Allah kahretsin şu Çanakkale'yi! Hepimizin mezarı olacak orası!".[7]

Türk tarafı da 124 kişi kaybetmiş. boğaz topçuları ve cephanelikler ciddî hasara uğramıştı. Türk tarafının başarısı, boğaz girişinin denizce ustaca mayınlanması ve kıyı topçularının yoğun ve isabetli atışları ile sağlanmıştır. Müttefik donanmasının bu

---

George H.Cassar, Çanakkale ve Fransızlar, Çev. Nejat Dalay, İstanbul, 1974, s.74, Alan Morehead, s.51, İsmail Kayabalı-Cemender Arslanoğlu; Çanakkale Zaferi, Ankara, 1975, s.21.

George H.Cassar, s.74.

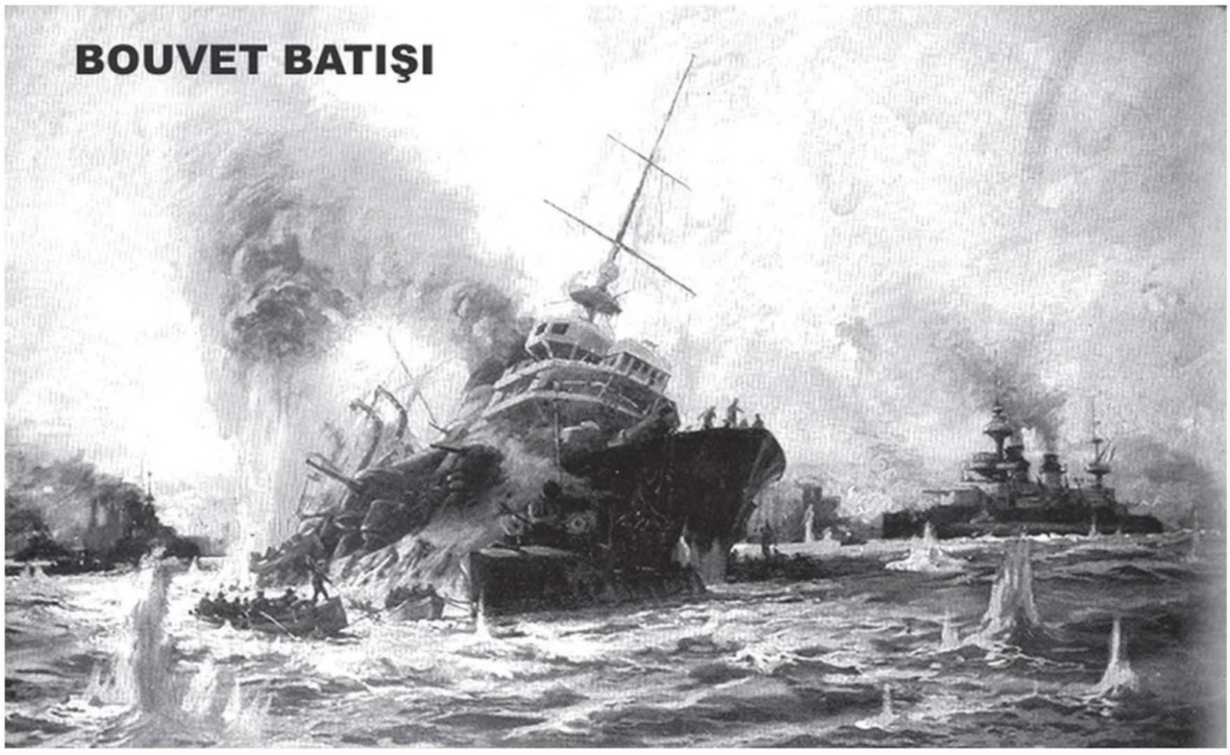
C.F.Aspinal Oglander, Çanakkale Gelibolu Askeri Harekâtı Çev.Tahir Tunay, c.I, İstanbul, 1939, s. 111.

6 Alan Moorehead, s.71.

7 A.g.e.; s.214

ciddî yenilgisi büyük yankılar yaratmış ve Churchill 'in etkisinde kalarak, donanmanın kara desteğinden yoksun şekilde boğaza saldırmasına göz yuman İngiliz Hükümeti müttefiklerini de mahvetmişti.[8]

Bu yenilgiyi Donanma Kurmay Başkanı Keyes, sonradan şöyle yazacaktır:

"Yenilmez bir düşman karşısında olduğumuza, sarsılmaz bir inancım vardı."[9] Düşman filosu, geri çekilmek ve bu teşebbüsten vazgeçmek zorunda kalmıştır. Çanakkale'de 5 nci Ordu Komutanı Liman von Sanders, "18 Mart, Çanakkale müstahkem mevkii ve Boğaz Komutanlığı için bir şeref günüdür ve öyle kalacaktır. Düşman filo zorlaması ile bu boğazı geçmeye bir daha teşebbüs etmedi" diyordu.[10]

Düşman bu defa boğazı kara kuvvetleri ile açmak üzere Gelibolu Yarımadası güney ve batı kıyılarına çıkarma yapmayı kararlaştırmıştır. Bu sırada muhtemel bir amfibi harekâtının yapılacağını kıymetlendiren Türk Başkomutanlığı`nca, 6 tümenden oluşan 5 nci Türk Ordusu kurulmuş ve başına da komutan olarak o sırada Türkiye`deki Alman Askerî Misyon Şefi Alman Mareşali Liman von Sanders getirilmiştir. 20 Nisan 1915 tarihine kadar 5 nci Türk Ordusu, dört tümeni ile Gelibolu yarımadasında iki tümeni ile boğaz güneyinde tertıplenmiş, belirli bir kuvvet çoğunluğu teşkil edilememiştir. Mustafa Kemal`in 19 ncu Tümeni, Gelibolu kasabası güneyinde ordu ihtiyatında tutulmuştur.

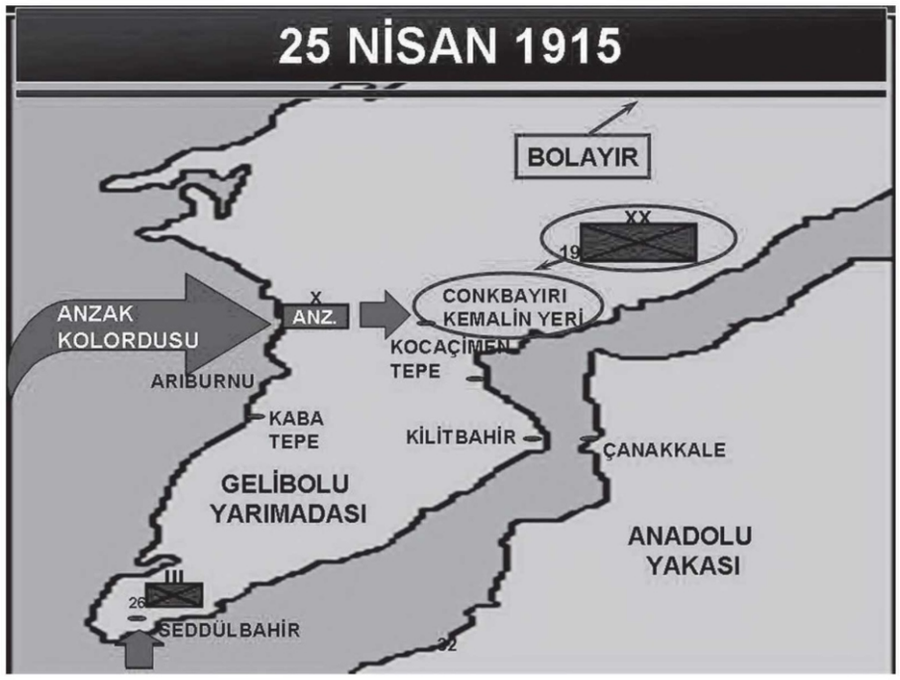
8 George H.Cassar, s.350.
9 Alan Moorehead, s.89.
10 Liman von Sanders, Türkiye 'de Beş Yıl, Çev. Şevki Yazman, İstanbul, 1968, s.75.

İngiliz kuvvetlerinin manevra plânına gelince, Başkomutan General Hamilton harekâtı şöyle tasarlamıştır: Asıl kuvvetler yarımadanın güney ucuna iki ayrı bölgeden çıkarak en kısa zamanda boğazın en dar yerini kontrol edecek ve daha sonra kuzeye ilerleyerek Türklerin muhtemel taarruzlarına karşı yarımadayı koruyacaktır. Bu maksat ile iki tümenli ANZAK Kolordusu" Australia and New Zeland Army-Corps" Kabatepe bölgesine, iki ingiliz ve bir Fransız tümeni ile bir Hint tugayı da Seddülbahir bölgesine çıkacaktır. Ayrıca bu Fransız tümeninden bir grup Türkleri yanıltmak için boğaz güneyine, Kumkale bölgesine bir çıkarma yapacak, donanma da bir kısım unsurları ile Saros körfezine doğru seyrederek bu bölgeye çıkarma yapılacağı intibaını yaratacaktı. Düşmanın asıl maksadı Kocaçimen dağını ele geçirmektir.[11]

Anafartalar Grup Komutanı Mustafa Kemal

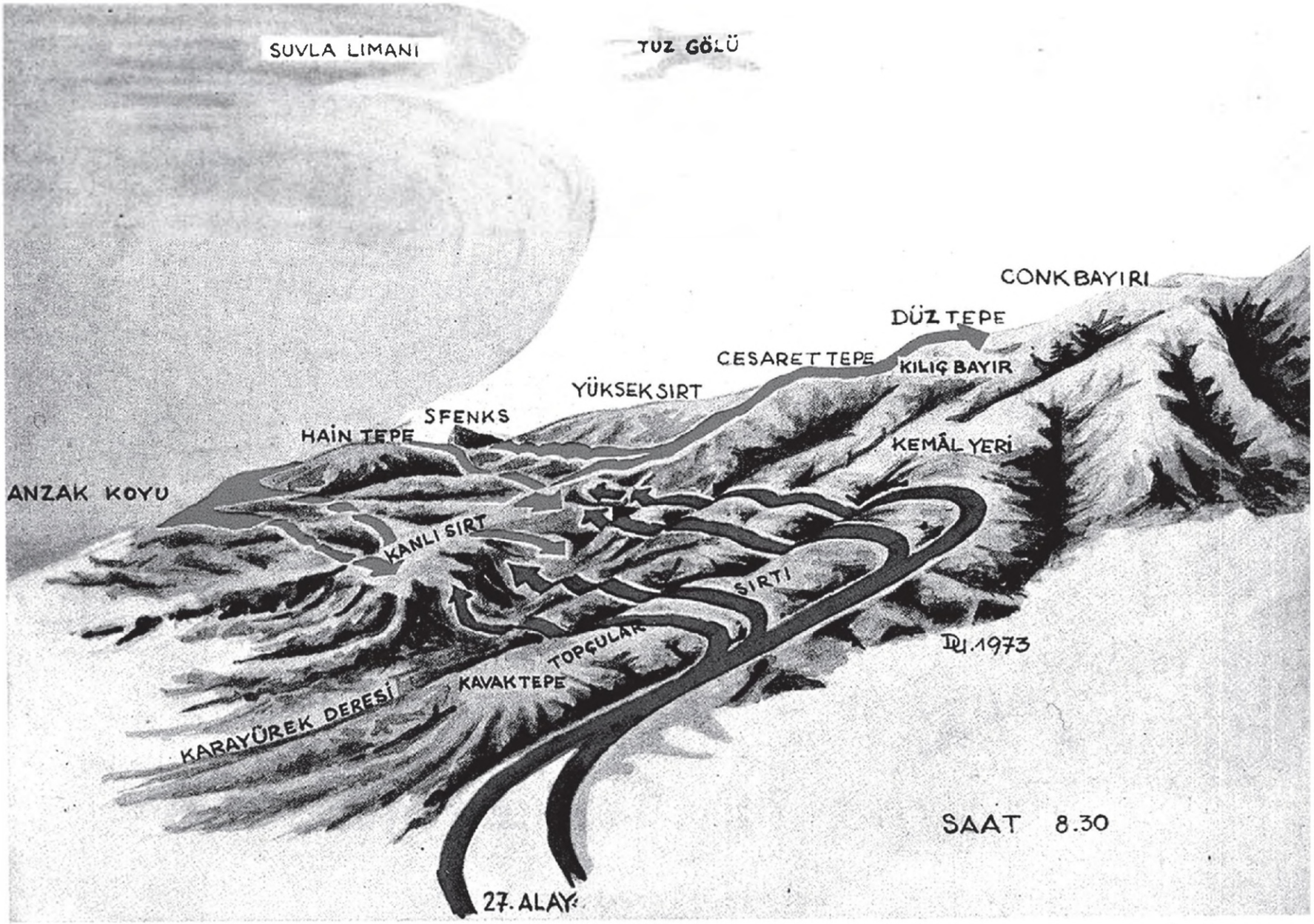
11 Uluğ iğdemir, Mustafa Kemal, Arıburnu Muharebeleri Raporu, Ankara, 1990, s.130.

Nihayet beklenen amfibi harekât 25 Nisan 1915 sabahı erken saatlerde başlamış ve düşman, yarımadayı âdeta temelinden sarsan yoğun ve şiddetli bir donanma topçu ateşi, kıyı ve derinliklerini dövmüştür.

Veliaht'ın 19 Temmuz 1915 günü cepheyi ziyareti sırasında kendisini karşılayıp uğurlayan komuta heyeti.

SUVLA LİMANI
TUZ GÖLÜ
CONK BAYIRI
DÜZ TEPE
CESARET TEPE
KILIÇ BAYIR
YÜKSEK SIRT
SFENKS
HAİN TEPE
KEMÂL YERİ
ANZAK KOYU
KANLI SIRT
SIRTI
TOPÇULAR
KAVAK TEPE
KARAYÜREK DERESİ
27. ALAY
SAAT 8.30

18 MART 1915 ÇANAKKALE ZAFERİ, 19'UNCU TÜMEN VE ANAFARTALAR GRUP KOMUTANI ATATÜRK

Yarbay Mustafa Kemal ve 57. Alay savaşa katılıyor.

Gelibolu'ya geldiğinden beri daima Kocaçimen bloku batısındaki kıyı kesimini tehlikeli gören Mustafa Kemal, tereddüt etmenin ve zaman kaybetmenin büyük tehlikeler yaratacağını düşünerek kendi inisiyatif ve kararı ile tümenini alarma geçirdikten sonra, bir alayını batı istikametinde Kabatepe bölgesine harekete geçirmiş, diğer iki alayı da gelişecek duruma göre hazır hâle getirmişti. Kendisi karargâhtan birkaç kişi ve atları ile süratle ileriye fırlamış ve Conkbayırı batı eteklerine ulaşmıştı.

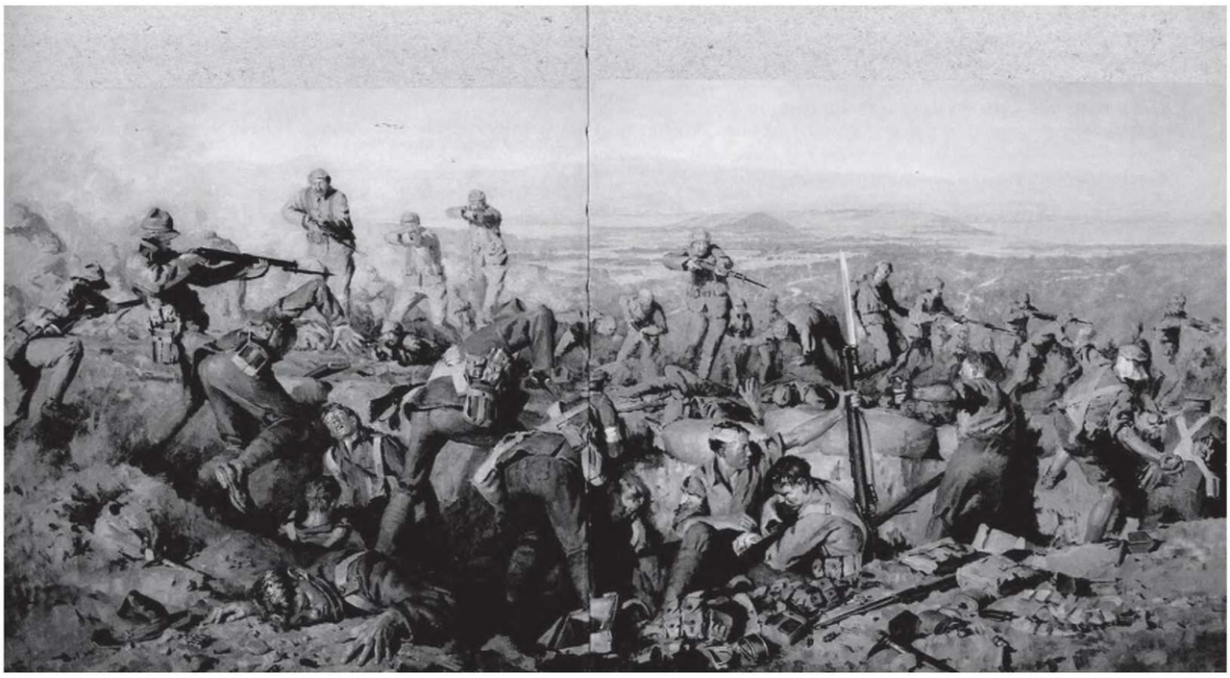
O sırada bir takıma yakın bir Türk müfrezesi denize hâkim ılk sırtlardan yoğun düşman ateşi altında geriye çekilmektedir. Kıtasının çok ilerisinde ve düşmanla karşı karşıya kalan Mustafa Kemal, müfrezeye niçin çekildiğini sorar ve cephanelerinin bittiği cevabını alır. Bunun üzerine "Cephaneniz kalmadı ise süngünüz var, süngü tak ve mevzi al!" emrini verir.[12]

Daha önce bu takımın ateş etmeden çekildiğini gören düşman serbestçe ve kısmen koşarak Conkbayırı sırtlarını ele geçirmek üzere ilerlemektedir. Takımın mevzi alması üzerine düşman birlikleri yeni bir mukavemet ile karşılaştıklarını zannederek tereddüt geçirmiş ve duraklamışlardır. Mustafa Kemal "işte o an kazandığımız andı" demiştir.[13] Bu duraklama sırasında Mustafa Kemal geriden takip etmekte olan 57 nci Piyade Alayı nın öncü bölüğünü "marş marş" la ileriye celp ederek bu müfrezenin yanında mevziye sokmuş ve atışa başlatmış ve alayın büyük kısmını da yürüyüş kolundan açarak taarruza sevk etmiştir.

12 A.g.e., s.22.
13 Alan Moorehead, s.178.

(onkbavırı`nın mutlak surette elde tutulması için düşmanın ileri hareketinin aktif olarak geciktirilmesi ve arkadan gelecek takviye kuvvetlerine zaman kazandırılması gerekiyordu. Bunun için Mustafa Kemal, bu alaya, "Ben size taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman içerisinde yerimize başka kuvvetler ve komutanlar geçebilir"[14] diyerek birliği yoğun düşman ateşine karşı sürmüştür.

Alay, emri yerine getirmiş ve alay komutanı dahil, hemen tümü bu taarruzla şehit olmuş, fakat gereken zaman kazanılmıştır. Daha sonra gelen kuvvetlerle inisiyatif ele geçirilmiş ve düşman ıleri-harekâtı durdurulmuştur. 5 nci Ordu Komutanı Liman von Sanders, daha başlangıçta Atatürk`ü şöyle anlatıyordu": ilk başarısını Trablusgarp`ta gösteren Mustafa Kemal sorumluluk ve görevden zevk duyan bir komutan özelliğine sahipti. Daha 25 Nisan 1915 sabahı 19 ncu Tümen`i hiçbir yerden emir almaksızın kendiliğinden muharebeye sokmuş ve düşmanı sahile kadar püskürtmüş-tür. O`na tam anlamıyla güvenilebilir.[15] Ordu Komutanlığı Mustafa Kemal`i, Arıburnu başarısından dolayı Altın Liyakat Madalyası ile ödüllendirmiştir.[16]

14 A.g.e., s. 180.
15 Liman von Sanders, s.109.
16 İğdemir, s.131.

26 Nisan günü, her Türk askeri, süngüsüyle, dört ingiliz askerini öldürdüğü, Atatürk 'ün hatıratında yazmaktadır."[17] İngiliz generali Maxwell, "Bir komutan için en büyük düşman, etrafa korku salan kimsedir. Türkler, gerçekten cesur ve görüldükleri yerde dehşetli korku yaratıyorlar. Masal kitaplarında değil, ama süngü takmış parıltılar içinde bir insan hattı "Allah! Allah!" naralarıyla üzerinize koşuyor. Fakat ben onlardan kendi bir iki silâh arkadaşımın korktuğu kadar korkmuyorum. Zararı yok, karaya çıktık ve ne pahasına olursa olsun, canlı veya ölü bu topraklarda kalacağız" diyordu."[18]

General Hamilton son bir gayretle hedefleri ele geçirmek için yeniden takviye olarak gönderilen bir kolordu ile Suvla körfezine bir çıkarma yaparak Kocaçimen tepesini kuzeyden düşürmek istedi. Türk tarafında yeteri kadar kuvvet kalmamıştı. Birliklerin mevcutları da ağır zayiat nedeniyle çok azalmış, birçok birlik komutansız kalmış ve ikmal sıkıntısı da başlamıştı.

Ayrıca bu dar sahada bazı birlikler diğerlerinin sorumluluk sahalarına taşmışlardı. Suvla'dan başlayan yeni taarruz Türk savunmasını çok kritik bir duruma sokmuştu. Bölgede Türk ihtiyatı da kalmamıştı. Ordu Komutanlığı, Saroz bölgesinde iki Türk tümeninin yaya yürüyüşle güneye kaydırılması emrini vermişti.

17 A.g.e.; s.186.
18 Hamilton, Gelibolu Günlüğü, Çev. Osman Öndeş, İstanbul, 1972, s. 125

8 Ağustos günü ordu komutanı adına kurmay başkanı telefonla Mustafa Kemal'in görüş ve teklifini sorar, Mustafa Kemal'in verdiği cevap da, "Daha bir an mevcuttur. Bu anı kaybedecek olursak genel bir felaket karşısında kalacağımız çok muhtemeldir" der.

Bunun üzerine ordu kurmay başkanı, "Durumu düzeltecek bir çare var mıdır" diye sorunca Mustafa Kemal, "Yegâne çare bölgedeki bütün kuvvetlerin emrine verilmesidir" der. Ordu kurmay başkanınm "Çok gelmez mi" sorusuna "Az gelir" şeklinde son sözünü söyler."[19]

8/9 Ağustos gecesi ordu komutanı, yeni teşkil edilen A-nafartalar Grup Komutanlığı`nı Albay Mustafa Kemal`e verir. (Haziranda albaylığa terfi etmiştir.) Grup 7 tümenden oluşmaktaydı. Mustafa Kemal, emir komutayı aldığı saat 24.00 ile günün ağarmasına kadar geçen kısa süre içinde gerekli emirleri vererek ve bölgeye yeni intikal eden iki tümenin yorgunluğuna ve arazi keşfi ihtiyacına bakmaksızın sabahın erken saatinde karşı taarruza geçerek inisiyatifi ele almış ve düşman teşebbüsünü başlangıçta kırmıştır.

Bu taarruzda Mehmetçikler düşmanı ezmiş ve mahvetmiştir. "[20] Bir gün sonra da Conkbayırı'ndan yamaçlardaki düşmana taarruz etmiş ve buradaki düşmana ağır kayıplar verdirerek geri alınıştır. Böylece Gelibolu Savaşları'nın kaderi belli olmuştur. Müttefikler artık bu tepelerin yamaçlarını asla göremeyeceklerdir.[21] General Cemil Conk, Conkbayırı'nın hiçbir zaman elimizden çıkmadığını, İngiliz abidesinin Conkbayırı'nda yapılmasının haksız ve yersiz olduğunu belirtmektedir."[22]

İtilâf Devletleri Çanakkale bataklığından kurtulmak ıçin çırpındıkça büsbütün derine gömülüyordu.

Hamilton`un ikinci saldırısı da başarısızlıkla sonuçlanınca, bütün zafer umutları yok olup gitmişti."[23] Türk birliklerinin cesaretleri, direnme güçleri ve vatan savunmasındaki azimleri her türlü takdirin üstündeydi.[24] Başarı şansının kalmadığını gören ingiliz başkomutanının önerisi üzerine İngiltere, Gelibolu`yu tahliye kararı vermiş ve 9 Ocak 1916 tarihinde, kuvvetlerini kaptırmadan başarılı bir şekilde çekilme ile Türk topraklarını terk etmişlerdir. Mustafa Kemal inisiyatifini, durum ve şartlara en uygun şekilde kullanarak, enerjik tutumu ve isabetli kararlarıyla düşmanı bu kesimde başarısızlığa uğratmıştır.

---

19 İğdemir; s.186, İğdemir, Anafartalar Muhaberatına Ait Tarihçe, Ankara, 1990, s.26.
20 Cemil Conk, Çanakkale Conkbayırı Savaşları,Ankara, 1959, s.65.
21 Ross Bastion, Gallipoli Plagues, Avustralya, 1990, s.15.
22 Conk, s.7.
23 George H.Kassar, s.354
24 Liman von Sanders, s.130.

Bu bölgedeki Conkbayırı ve Kocaçimentepe kritik arazisini ve Yb. Mustafa Kemal'i değerlendiren Alan Moorehead şöyle der: **"Mustafa Kemal'in harp sevk ve idaresinde gösterdiği şaşırtıcı başarılar dizisi, bu tarihte başlar diyebiliriz. Ne, Liman von Sanders'in ne de başkasının göremediğini o görmüş, Gelibolu yarımadasına ancak Conkbayırı'yla Kocaçimen'den egemen olunabileceğini o anlamıştı, itilâf Devletleri burayı ele geçirselerdi bütün boğazına egemen olurlardı ve 20 km'lik bir çevreyi istedikleri gibi topçu ateşi altına alabilirlerdi. Küçük rütbeli ama dahi bir Türk subayının orada bulunması, itilâf Devletleri için savaşın en büyük talihsizliklerinden biri oldu.** [25]

Yaralı arkadaşını taşıyan Anzak askeri

25 Moorehead, s. 178.

Liman von Sanders de, "Dünya harbinde bir ordunun, hem düşman filosu ve hem de kara filosu aynı anda savaştığı biricik harp sahnesinin Çanakkale kara muharebeleri olduğunu belirtmek isterim"" diyordu.[26] **Çanakkale'deki zafer muhteşem bir geleceğin başlangıcıydı. Mustafa Kemal dünya tarihinin yetiştirdiği en büyük askerlerden, muzaffer komutanlardan birisi olarak doğmuştu. Çanakkale 'deki İngiliz Başkomutanı General Hamilton anılarında şu hususları yazmaktadır:"Çok mükemmel komuta edilen ve cesaretle dövüşen Türk ordusuna karşı savaşıyorduk."**

Britanya İmparatorluğu savunma komitesinin gözetimı altında resmî belgelere dayanarak bu harbı anlatan General Oglander, Gelibolu Askerî Harekâtları adındaki eserinde şöyle diyor; "5 nci Ordu Komutanı Liman von Sanders bu gün Türkiye'yi yönetmekte olan ve Çanakkale Harbi`nde bir tümen komutam olan kader adamından aldığı kuvvet ve ilhamın yüksek kıymetine paha biçmek olanaksızdır.

ANZAK Kolordusu'nun 25 Nisan 'da Gelibolu yarımadasına ilk çıkarma gününde hedefini zapt etmeye muvaffak olmayışının en başta gelen âmili Mustafa Kemal adındaki bir subayın varlığıdır. Mustafa Kemal'in 9 Ağustos 'ta bir an için kuzey bölgesi komutanlığına atanarak burada gösterdiği yüksek cesaretli hareketleridir ki, 9'uncu Kolordumuzun ilerlemesini önlemiş ve durdurmuştur. 24 saat sonra Mustafa Kemal'in bizzat yaptığı bir keşiften sonra, Conkbayırı'ndan yönelttiği çok parlak bir karşı saldırı sonunda Türkler Sarıbayır sırtları üzerinde ele geçirilmesi imkânı olmayan bir mevziye yerleştiler.

Tarihte, bir tümen komutanının *3* ayrı yerde duruma nüfuz ederek yalnız bir muharebenin gidişine değil aynı zamanda bir seferin akıbetine ve belki de bir milletin mukadderatına tesir yapacak vaziyet ihdas edenlerin eşine çok nadir rastlanır."[27] Çanakkale harekâtının sonuçları sadece Gelibolu'da kendini belli etmekle kalmamış, Birinci Dünya Savaşı'nın 3 yıl daha uzamasına yardım eden çok daha geniş ve kapsamlı akisler uyandırmıştır. Şurası dahi mümkündür ki, müttefik yardımlarının Rusya'ya ulaşmasına mani olmakla, Gelibolu harekâtı Çarlık rejiminin devrilmesine ve 1917 ihtilâlinin doğmasına yaramıştır.[28] Ayrıca Çanakkale Harekâtının sonunda, boğazlar ve boğazlarla birlikte Türk istiklâl ve varlığı kurtarılmıştır.

Prof. Dr. Ali Denizli

---

26 Liman von Sanders, s.92.

27 Sadi Irmak, Atatürk Özel Bülteni, İstanbul, 1981, s.6.

28 Akdes Nimet Kurat, 1 nci Dünya Savaşı Sırasında Türkiye'de Bulunan Alman Generallerinin Raporları, Ankara, 1966, s. 7.

Yönetim Kur. Üyelerimiz ve Gazilerimiz ile birlikte K.K.T.C.'de düzenlenen Teknofest Etkinliğine Katıldık (1-5 Mayıs 2025)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki Teknofest etkinliğine katılım sağladık.

Bursa Şubesi 19 Mayıs Törenleri

Samsun Şubesi 19 Mayıs Törenleri

Bursa Şubesi 19 Mayıs Törenleri

Samsun Şubesi 19 Mayıs Törenleri

19 MAYIS 1919 TARİHİNİN ANLAMI VE ÖNEMİ

UZM. NEŞE ÇETİNOĞLU

19 Mayıs 1919 tarihi, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihindeki dönüm noktalarından biridir. Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı tarih olan 19 Mayıs aynı zamanda "Gençlik ve Spor Bayramı" olarak kutlanmaktadır. Atatürk Millî Mücadele sıralarında Türk milletini ileri götürecek olanların ve köhnemiş fikirlere karşı gelecek olanların genç fikirler olduğunu görmüştü. Bu nedenle de "gençlik" kavramı Atatürk için ayrı bir önem taşımaktadır. Atatürk gençlerden sık sık bahsederken, yaş sınırı dışında fikri olarak gençliği yani, fikirde yeniliği ifade etmiştir. O'nun şu sözü çok anlamlıdır:"Genç fikirli demek, doğruyu gören ve anlayan gerçek fikirli demektir." (1)

Atatürk'ün gençliğe armağan ettiği ve "Gençlik ve Spor Bayramı" olarak kutlanan 19 Mayıs tarihinin önemini daha iyi anlayabilmek için Atatürk'ün 16-19 Mayıs 1919 tarihleri arasında gerçekleştirdiği İstanbul-Samsun yolculuğunu bir kez daha hatırlamamız gerekir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihindeki önemli olaylardan biri Atatürk'ün Samsun'a ayak basışıdır. TürkMilleti Birinci Dünya Savaşı sonrasında kötüleşen koşullar içinde kurtuluş çareleri ararken büyük bir lider Mustafa Kemal Atatürk ortaya çıktı ve Samsun'a ayak basarak "Kurtuluş" yolunu açtı. Dolayısıyla Atatürk'ün 16-19 Mayıs 1919 İstanbul'dan başlayan yolculuğu bir kurtuluş dönemini simgeler. Samsun'a ayak basışının taşıdığı önem Atatürk'ün Büyük Nutku'nu 19 Mayıs 1919 Samsun'a çıkışı ile başlatmasından anlaşılmaktadır ki şimdi bu yolculuğu kısaca anlatmaya çalışalım.

Samsun işgal kuvvetleri için önemli noktalardan biriydi. Stratejik bakımdan büyük öneme sahipti ve Karadeniz'den Orta Anadolu'ya açılan en rahat ve güvenilir bir kapıydı. İngilizler 9 Mart 1919 tarihinde Samsun'a askerî birlik çıkarmışlardı. Buna tepki olarak Türk Makinalı Tüfek birliğinden Hamdi adındaki bir teğmenin askerlerini alarak dağa çıkması (2)dikkatleri bu bölgeye çekti ve İngiliz Yüksek Komiserliği'nin de Türk halkının silâhlandığı konusundaki şikayetleri üzerine bu bölgeye güvenilir bir kumandanın olağanüstü yetkilerle gönderilmesine karar verildi. Bu kumandan Mustafa Kemal Atatürk'tü ve Atatürk uzun zamandan beri ülkenin içinde bulunduğu bu umutsuz duruma üzülüyor ve birşeyler yapmak içinAnadolu'ya geçmek istiyordu. Bu O'nun için bulunmaz fırsattır. İstanbul-Samsun yolculuğu öncesinde Atatürk'le Padişah Vahdettin arasında geçen konuşmayı Atatürk şöyle anlatır:(3)

"-Paşa, Paşa!... Şimdiye kadar devlete çok hizmet ettin!Bunların hepsi artık bu kitaba girmiştir (bu bir tarih kitabıdır)! Bunları unutun, dedi, asıl şimdi yapacağın hizmet hepsinden daha önemli olabilir...Paşa, Paşa...Devleti kurtarabilirsin!...

Bu sözlerden hayrete düştüm. Acaba Vahdettin benimle içtenlikle mi konuşuyor?...O Vahdettin ki... bütün yaptıklarından pişman mı olmuştur?Aldatıldığını mı anlamıştı?Fakat, böyle bir yorum ile başka konulara girişmeyi ürkütücü saydım, kendine karşılık verdim:

-Kişiliğe güveninize ve bana bunca yüz verişinize teşekkür ederim...Elimden gelen hizmeti esirgemeyeceğime lütfen güveniniz..."

Atatürk bu konuşmada plânlarının sezilmiş olabileceği duygusuna kapılmıştı ama, O'nu bekleyen ve O'na güvenen bir"Türk Milleti" vardı.

Atatürk ile beraber 16 Mayıs 1919 Cuma günü başlayacak yolculuğa gemi kaptanı İsmail Hakkı Durusu dışında 18 kişi eşlik edecekti. Bu 18 kişinin adları şöyleydi:(4) III. Kolordu Komutanı Kurmay Albay Refet Bey (General Bele), Müfettişlik Kurmay Başkanı Kurmay Albay Manastırlı Kâzım Bey (General DIRIK), Müfettişlik Sağlık Bakanı Doktor Albay İbrahim Talî Bey (ÖNGÖREN), Kurmay Başkan Yardımcısı Kurbay

Yarbay Mehmet Ârif Bey(AYICI), Karargâh Erkân-ı Harbiyesi İstihbarat ve Siyâsiyât Şubesi Müdürü Kurmay Binbaşı Hüsrev Bey(GEREDE), Müfettişlik Topçu Komutanı Topçu Binbaşı Refik Bey(SAYDAM), Müfettişlik Başyaveri Yüzbaşı Cevad Abbas(GÜRER), Kurmay Mülhakı Yüzbaşı Mümtaz (TÜNAY),Kurmay Mülhakı Yüzbaşı İsmail Hakkı (EDE), Müfettişlik Emir Subayı Yüzbaşı Ali Şevket (ÖNDERSEV), Karargâh Komutanı Yüzbaşı Mustafa Vasfi (SÜSOY), Kurmay Başkanı Emir Subayı ve Müfettişlik Kâlem Âmiri Üsteğmen Arif Hikmet (GERÇEKÇI), İaşe Subayı Üsteğmen Abdullah(KUNT), Müfettişlik İkinci Yaveri Teğmen Muzaffer (KILIÇ), Şifre Kâtibi, Birinci Sınıf Kâtip Fâik (AYBARS), Şifre Kâtibi Yardımcısı, Dördüncü Sınıf Kâtip Memduh (ATASEV).

Atatürk beraberindeki kişilerle beraber 16 Mayıs 1919 Cuma günü öğleden sonra "Bandırma" adındaki eski bir vapurla Galata rıhtımından ayrılır. 17Mayıs 1919 Cumartesi günü Bandırma Vapuru saat 21.40 sıralarında İnebolu'ya varır. 18Mayıs 1919 Pazartesi günü beklenen yolculuğun sonuna gelinir. Yolcular Kalyon Burnu denilen yerden sandallarla Merkez iskelesine çıkarılırlar. Bu sandallardan birinin sahibi olan İsmail Yurtsever, o zaman için Atatürk'ü tanımadığını söyler,Atatürk'ü sandalda ve Samsun'da iken geniş yakalı lejyon kaputu ve başında kalpakla gördüğünü anlatır. (5)

Atatürk, İstanbul'dan başlayan ve Samsun'da sona eren yolculuk esnasında görevli bir askerdi ve giyimi de buna uygundu ancak Samsun'a ayak bastığı günden birkaç gün sonra asker değil, sivil olarak hareket edecekti.

Atatürk'ün Samsun'a çıkışında gördüğü manzara pek parlak değildi. Şehirde İngiliz işgal kuvvetleri vardı. Pontusçular sokaklarda kol geziyordu. Halk kendisini koruyamayacak durumdaydı. Atatürk bugün müze haline getirilen Hıntıka Palas'ta kaldıkları süre içinde hep bu sorunları düşündü, yolculukta geçirdiği uykusuz geceler sona ermemişti; şimdi de burada uykusuz geceler başlıyordu. Ama, O'nda ve O'nun gibi düşünenlerde bu azim oldukça hiçbir engel aşılmaz değildi.

Kısaca vermeye çalıştığımız bu yolculuk Türk Milleti için bir dönüm noktası oldu ve kurtuluşun başlangıcıydı. Millî Mücadele'yi başlatmak üzere Samsun'da Anadolu topraklarına bastığı 19 Mayıs 1919 tarihinin önemi nedeniyle de 19 Mayıs'ı Türk gençliğine armağan etti. Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi gençlik kavramı genel anlamda fikirlerdeki yeniliği anlatmaktadır.

Atatürk"Gençler!Benim gelecekteki emellerimi gerçekleştirmeyi üstlenen gençler!Bir gün bu memleketi sizin gibi beni anlamış bir gençliğe bırakacağımdan dolayı çok memnun ve mesudum"(6)derken Türk gençliğine olan güvenini de anlatmıştır.

Atatürk'ün şu sözleri hepimiz için bir rehber olmalıdır:"Beni görmek demek, mutlaka yüzümü görmek değildir. Benim fikirlerimi benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız, bu kâfidir"(7)demiştir. Atatürk'ü anlamak, yaşadıklarını ve fikirlerini bilmekle mümkündür. Dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında yaşanan zorlukları her zaman göz önünde tutarak, 19 Mayısları Atatürk'ün emanetine daima sahip çıkarak kutlamalıyız.

(*)Atatürk Kültür,Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi uzmanı.

(1)**Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, Hazırlayan:Utkan Kocatürk, 3. Basım, Ankara 1984, s.76.**

(2)Sabahattin Selek,**Anadolu İhtilâli, İstanbul, 1981, s.206.**

(3)Falih Rıfkı Atay ve Mahmut Soydan, Atatürk'ün Anıları, İstanbul, 1982, s.153.

(4)Fethi Tevetoğlu, Atatürk'le Samsun'a Çıkanlar, Ankara 1987, s.16; Sadi Borak, **Atatürk**, İstanbul 1973, s.242; Şevket Süreyya Aydemir, **Tek Adam 1919-1922**, 2.Cilt,İstanbul, 1983, s.19; Sabahattin Selek, **Anadolu İhtilâli, İstanbul 1981, s.213.**

(5)**Hürriyet**, 19 Mayıs 1973, s.4.

24 NİSAN 2025 ŞEHİTLİK ZİYARETİ

YENİ MAHALLE
Muhtarlık Hizmet Binası
Gazi Evi
Silivri Birlikte Güzel

YENİ MAHALLE

YENİ MAHALLE
Muhtarlık Hizmet Binası
ve Gazi Evi
Açılış Töreni
BORA BALCIOĞLU
SİLİVRİ BELEDİYE BAŞKANI
Silivri Birlikte Güzel
SilivriBirlikteGüzel

ÇANAKKALE GAZİSİNİN HATIRASI

Benim Bilal dedem (Annemin Babası) Trabzon da doğar, orada yaşar, orada evlenir, orada bir oğlu dünyaya gelir.
Zaman, Çanakkale de dünya devlerine karşı durmaya çalıştığımız, ölüm kalım mücadelesi verdiğimiz zamandır. Damarlarındaki kan "haydi Çanakkale ye der" Eşini ve 9 yaşındaki oğlunu birbirine emanet ederek Çanakkale savaşına gider. Ardından kardeşi Mustafa da aynı duygular ile cephede yerini alır. Bu durumdan dedemin haberi yoktur. Ama kader birbirlerinden haberi olmayan bu iki kardeşi cephede karşılaştırır. O mücadele içinde birbirlerinden haber alabilmek içinde büyük bir taş belirleyip, sağ olduklarının anlaşılabilmesi amacı ile bir taşın altına işaret bırakırlar. Bilal dedem arka arkaya yaptığı kontrollerde kendisinin koyduğu işaretlerin yerinde durduğunu değişmediğini görünce , kardeşinin şehit olduğunu anlar.

Savaşın devam ettiği sonraki günlerde omzuna isabet eden şarapnel parçası ile birlikte memleketlerine gönderilmek üzere bir gemiye bindirilir. Karadenize doğru yol alan gemi Bartın açıklarında, Rusların baskınına uğrar, tüm erkekler esir alınır ve Rusya ya götürülür.

Dedem 6 yıl Sibiryada sürgün hayatı yaşar. Bolşevik isyanında, ortamın koşullarının değiştirmesinden yararlanarak Batum'a gelir ve oradan da kaçarak Trabzon'a ulaşır. Başında kalpak, üstünde uzun paltosu, saçı sakalına karışmış bir halde evinin yolunu tutarken, yıllarca ayrı kaldığı eşini ve 14 yaşına gelmiş olan canının parçası oğluna sarılma umudundadır. Mısır tarlalarının arasından geçerek, evinin kapısına yönelir. Anneannem dedemi görür görmez onu Rus askeri Zannederek, önce çığlık atarak kendisini korumaya çalışır, sonra dedemi tanıyınca, boynuna sarılır. Bu kavuşma ve kavuşmanın yarattığı mutluluk yerini derin bir hüzne bırakır.

Dedemin cepheye giderken eşine emanet ettiği canını parçası oğlunun, dedemin gidişinden bir süre sonra yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak hayattan kopmuştur. Hiç beklemediği bir anda aklının köşesinden geçmeyen acıların en ağırı ile yüzleşmek, dedemi perişan etmiştir. Acıların en dayanılmazı ile yaşama tutunmaktan başka çaresi de yoktur.

Zaman akıp geçerken sırası ile Mahmut, Ahmet Hanife (Annem) ve Ayşe adlarında dört çocuk sahibi olur. Mesleği olan balıkçılığa bıraktığı yerden tekrar başlar. Yolu küçükkaya ya düşer. Oraya yerleşir. Ailesi ile birlikte sekiz yıl orada kalarak balıkçılık yapar. Yağcılığın yoğun halde ön plana çıktığı bu beldede Zonguldak'a gönderilen yağların Zonguldakta kendisine daha imkanlı bir iş ve gelir sağlayacağını düşünerek Zonguldak'a yerleşir. Bir bakkal dükkanı açarak hayatının geri kalan kısmını ailesi ile birlikte Zonguldakta geçirerek orada hakkın rahmetine kavuşur.

Ruhu şad olsun.

Rengin Bodur
Gazi Torunu

Gazi E. Astsb. Abdullah Ünay 75 Yaş grubunda 4. Branşda 4. birincilik almıştır.

Türkiye Masterlar Atletizm Şampiyonası 15-16 Şubat 2025 İSTANBUL

E. Tümamiral Yankı BAĞCIOĞLU'nun
derneğimizi ziyareti

Aile ve Sos. Pol. Bakan Yrd. Sevim Sayım MADAK'ın
genel merkezimizi ziyaretleri

Sn. Sevim Sayım MADAK ve Gaziler
Gn. Md. Muharrem KURT'un derneğimizi ziyareti

Aile ve Sos. Pol. Bakanlığı Gaziler Gn. Md.
Muharrem KURT'un derneğimizi ziyareti

Harita Gn. Md. Tümgeneral Osman AK'ın
genel merkezimizi ziyaretleri

Genel Merkezimizi sevgili yavrularımızın ziyareti

MSB. Per. Gn. Md. Hv. Tümgeneral Orhan GÜRDAL'ın genel merkezimizi ziyaretleri

Kore Savaşını Anma Derneği temsilcilerinin genel merkezimizi ziyareti

Kızılay Genel Başkanı Prof. Dr. Fatma Meriç YILMAZ ile birlikte Kore Savaşındaki Kızılay faaliyetleri resim sergisi

Kore Büyük Elçisi ile birlikte Kore Savaşındaki Kızılay faaliyetleri resim sergisi

Ak Parti Gn. Başkan Yrd. Belgin UYGUR ve Adıyaman Milletvekili Doç. Dr. Resul KURT'u ziyaret ettik

Öğrencilerin genel merkezi ziyareti

Öğrencilerin genel merkezi ziyareti

Didim temsilciliği, Garnizon Komutanı Kurmay Albay Erkut Aslan'ı ziyarette

Kore Gazileri ve Kore Büyük Elçisi ile toplu resim

25 Haziran 2025 Kore Savaşları anma törenlerinden

KORE SAVAŞI VE KORE DE TÜRK ASKERİ

Kore savaşı: Kuzey ve Güney Kore arasında 1950-1953 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Türkiye de bu savaşa katılmıştır. Kore Savaşı 2. Dünya savaşından sonra başlayan soğuk savaş döneminin ilk sıcak çatışmalarından birisidir. Sovyetler Birliğinin Kuzey Koreyi ABD'nin Güney Koreyi desteklemesi ile savaş uluslararası bir mahiyet kazanmıştır.

Savaşın bir tarafını Kuzey Kore,Çin Halk Cumhuriyeti ve Sovyetler Birliği oluşturuyordu. Karşı cephede ise Güney Kore, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere Kanada, Filipinler, Fransa, Avustralya, Yunanistan, Hollanda Güney Afrika, Tayland gibi ülkelerden oluşan Birleşmiş Milletler Gücü vardı. Türkiye Kore Savaşına Amerika Birleşik Devletlerinin başını çektiği Birleşmiş Milletler Gücü tarafında katılmıştır.

Kuzey Kore orduları 25 Haziran 1950 de 38.nci enlemi aşarak güçlü ve ani bir saldırı başlattı. Böylece Kore savaşı başladı. Kuzey Kore hem asker sayısı hem de silah gücü açısından Güney den oldukça üstündü. Güney Kore orduları saldırılara karşı koyamadı ve geri çekildi. Ama yinede Kuzey Kore Güney Kore yi kısa sürede teslim alma ve tüm topraklarda hakimiyet sağlama hedefine ulaşamadı. Yarım adanın ucunda küçük bir bölge Güney ordularının elinde kaldı.

Kuzey Kore'nin saldırısı üzerine ABD li general Mac-Arthur komutasında BM gücü hızlı bir biçimde Kuzey Kore ordularını geri püskürttü. BM gücünün ilerlemesini 38. Paralel de durdurmadı. Kore topraklarını ele geçirmek için kuzey topraklarında harekata devam etti. Kısa sürede Çin sınırına ulaştı. Kore yarım adasının tamamen ABD nüfusuna girecek olma ihtimali Çin'i harekete geçirdi.

25 Ekim 1950'de 700 bini aşan Çin ordusuna, Sovyet Hava kuvvetleri destek vermiştir. Savaş tekrar Kuzeyin lehine dönmüştür. BM güçleri 38, paralelin altına kadar geriledi. Seul Kuzey kuvvetlerinin eline geçti. Türkiye, Kore savaşına Amerika Birleşik Devletleri ve müttefiklerinin safında katıldı. Türkiye nin BM Gücüne gönderdiği asker sayısı, diğer bir çok ülkenin katkısından daha fazladır. İlk gönderilen Türk Tugayı 259 subay, 395 i astsubay, 22 askeri memur, 4414 erbaş ve er olmak üzere toplam 5090 personelden oluşmakta idi. Türk Tugayı, Tuğgeneral Tahsin Yazıcı tarafından komuta ediliyordu.

KORE SAVAŞI VE KORE'DE TÜRK ASKERİ

2.nci Dünya savaşı sonrasında Sovyetler Birliği Türkiye için tehdit oluşturmaya başlamıştı. Sovyetler Doğu Anadolu topraklarının bir kısmının kendine ilhakı ve Boğazlarda ortak denetim yapılması teklifini açık bir biçimde dile getirdi. Sovyet tehdidine karşı batı ülkeleri 1949 da NATO yu kurdular. Türkiye hemen bu birliğe katılmak istedi. Kore savaşı Türkiye tarafından NATO ya katılma konusundaki muhalefeti kırmak için bir fırsat olarak görüldü ve Türkiye BM Gücüne katılmaya karar verdi.

Türk tugayı ABD savaş gemileri ile 1950 yılının Ekim ayı içerisinde Kore ye ulaştı. Bu tarihte BM güçleri 38. Enlemin üzerine çıkarak Kuzey topraklarında ilerliyordu. Çin sınırına yaklaşık 100 km uzaklıktaki BM Güçleri Çinli birliklerin saldırısı karşısında geri çekilme kararı aldı. Türk Tugayının Kore savaşı boyunca yaşadığı en önemli muharebe bu geri çekilme sırasında meydana geldi. Kalabalık Çinli kuvvetler tarafından kuşatılan Türk Tugayı, Kunuri de 26-29 Kasım tarihleri arasında çok çetin bir savaş vermiştir. Türk Tugayının direnişi ile zaman kazanan BM Güçleri Çinli kuvvetler tarafından kuşatılmadan geri çekilmeyi tamamlamıştır.

Türk Tugayı'nın toplam zayiatı 218 şehit, 455 yaralı ve 94 kayıptır. Türk Tugayının savaştığı diğer önemli çatışmalar, Kumyangjang-ni Muharebesidir (25 -270cak), Seul Savunması (13-18 Mayıs 1951) ve Vegas Muharebesidir. (28-29 Mayıs 1953). Kore de bulunan askeri birlikler zamanla yenileri ile değiştirilmiştir. Böylece Kore de 4 farklı Tugay ve toplamda 22.102 asker görev yapmıştır. Türk askerlerinin toplam zayiatı ise 724 şehit, 2147 yaralı 234 esir ve 166 kayıptır. Toplam Şehit sayısı 890 kişidir. Türk Tugayının en fazla zayiatı verdiği muharebeler Kunuri, ve Vegas muharebeleridir. 1971 tarihinde tüm Türk Askerleri geri çekilmişlerdir.

1951 yılları başlarında savaş 38. Enlem civarında tıkanmıştı.İki tarafta üstünlük gösterip kesin sonuca gidebilecek bir güç gösteremiyordu. Temmuz 1951 de Kuzey Kore nin talebi üzerine taraflar arasında ateşkes görüşmeleri başladı. Ateşkes Anlaşması ancak 27 Temmuz 1953 de imzalandı. Bu sure zarfın da çatışmalar devam etti. Sonuçta 3 yıllık çatışma sonrasında eski sınırlara dönüldü ve 38 .paralel Kuzey-Güney arasındaki sınır olarak belirlendi. Ateşkes anlaşması ile Kore savaşı sona ermiştir.

Kore'de Türk Askerleri

SIRA NO.	SAVAŞ	ŞUBE	İSİM	TARİH
1	KIBRIS	MERSİN	MUSTAFA SÜMBÜL	3.01.2025
2	KIBRIS	Şile/İSTANBUL	Mehmet ÇAVUŞ	4.01.2025
3	KIBRIS	KARAMAN	Hanifi TEKEŞ	8.01.2025
4	KIBRIS	ELAZIĞ	Asım YILMAZ	10.01.2025
5	KORE	Elbistan/K.MARAŞ	EROL ARTUKARSLAN	11.01.2025
6	KIBRIS	KARS	Muzaffer ZEHİR	15.01.2025
7	KORE	Akyazı/SAKARYA	Cevdet ÖZDEN	15.01.2025
8	KIBRIS	ÖDEMİŞ	Fevzi GÜNEYLİ	16.01.2025
9	KIBRIS	KARABÜK	Adil HAYMANA	17.01.2025
10	KIBRIS	KONYA	AHMET SOYKAN	17.01.2025
11	KIBRIS	BURSA	Eyüp İÇLİ	18.01.2025
12	KORE	ANKARA	Cafer YEŞİLKAYA	19.01.2025
13	KIBRIS	ŞANLIURFA	Mehmet ZOR	19.01.2025
14	KIBRIS	MERSİN	MEHMET ZOR	19.01.2025
15	KIBRIS	MERSİN	MEHMET TEYFİK YAVUZ	20.01.2025
16	KORE	Ereğli/KONYA	Cemal KAZAN	21.01.2025
17	KIBRIS	MERSİN	CEMAL KAZAN	21.01.2025
18	KIBRIS	TOKAT	Ali BİÇER	25.01.2025
19	KIBRIS	Elbistan/K.MARAŞ	Ahmet YALÇİN	26.01.2025
20	KIBRIS	MERSİN	AHMET YALÇIN	26.01.2025
21	KORE	SİVAS	Sıtkı TAŞKIN	27.01.2025
22	KIBRIS	SİVAS	NURİ CANDAN	28.01.2025
23	KIBRIS	SAKARYA	Mecit KULAK	29.01.2025
24	KIBRIS	İZMİR	Eşref KAYPAK	30.01.2025
25	KIBRIS	SAMSUN	MUSTAFA TAŞAN	4.02.2025
26	KIBRIS	YALOVA	NACİ SÜZGÜN	5.02.2025
27	KIBRIS	MARMAN	BÜNYAMİN NACAR	7.02.2025
28	KIBRIS	ÜNYE	ahmet balcıoğlu	10.02.2025
29	KIBRIS	YALOVA	SAİM TUTUK	11.02.2025
30	KIBRIS	DENİZLİ	SÜLEYMAN TOSUN	11.02.2025
31	KIBRIS	KARŞIYAKA	ERTAN ÜLGEN	13.02.2025
32	KIBRIS	BALIKESİR	RAMAZAN PARLAK	16.02.2025
33	KIBRIS	TOKAT	MEHMET YILDIZ	16.02.2025
34	KIBRIS	SAMSUN	AHMET OŞAR	18.02.2025
35	KIBRIS	TARSUS	SAFFETTİN ERGÜN	18.02.2025
36	KIBRIS	SORGUN	NEVZAT ÖZKAN	22.02.2025
37	KIBRIS	SAMSUN	ALİ MERİÇ	24.02.2025
38	KIBRIS	YALOVA	HASAN ARSLAN	28.02.2025
39	KORE	KIRIKKALE	KAMİL GÖKTEPE	6.03.2025
40	KIBRIS	POLATLI	ALİ BİÇER	7.03.2025
41	KIBRIS	BOCÜKLÜ	RIZA ERBAKAN	8.03.2025
42	KIBRIS	ADANA	VELİ SÖZEN	9.03.2025
43	KIBRIS	KARABÜK	KAZIM SEZER	10.03.2025

44	KIBRIS	KDZ EREĞLİ	TALAT KARADUMAN	10.03.2025
45	KIBRIS	BOLU	SABRİ ERGİN	11.03.2025
46	KIBRIS	KOCAELİ	SELAHADDİN KOYUN	16.03.2025
47	KIBRIS	BALIKESİR	İSGENDER POLAT	16.03.2025
48	KIBRIS	sakarya	RIFAT ÇELENKOĞLU	21.03.2025
49	KIBRIS	ANKARA	MUSTAFA BULUT	21.03.2025
50	KIBRIS	ZARA	HAYATİ KAYNAR	23.03.2025
51	KIBRIS	darıca	ahmet serin	26.03.2025
52	KIBRIS	KDZ EREĞLİ	RAMAZAN BOZKURT	27.03.2025
53	KIBRIS	MERSİN	ŞAKİR AÇIKER	29.03.2025
54	KORE	KKTC	SELÇUK FİDEGÜL	29.03.2025
55	KIBRIS	PENDİK	MUHİTTİN KARAMAN	31.03.2025
56	KIBRIS	TRABZON	ARİF BANK	5.04.2025
57	KIBRIS	ERZURUM	İBRAHİM İSPİRLİ	7.04.2025
58	KIBRIS	PENDİK	MUAMMER KARABAŞ	10.04.2025
59	KIBRIS	ORDU	YAŞAR YILDIZ	15.04.2025
60	KIBRIS	KOCAELİ	HALİL İBRAHİM SEL	15.04.2025
61	KIBRIS	KDZ EREĞLİ	İHSAN KÜÇÜK SAKALLI	15.04.2025
62	KIBRIS	PENDİK	CENGİZ GÖRMÜŞOĞLU	19.04.2025
63	KIBRIS	KOCAELİ	ALİ İHSAN GÜR	22.04.2025
64	KIBRIS	BODRUM	ERDOĞAN ÖVER	22.04.2025
65	KORE	BOLU	CEMİL DEMİR	22.04.2025
66	KIBRIS	ERZİNCAN	ÜMİT GÜNDÜR	26.04.2025
67	KIBRIS	PENDİK	NEŞET İKİZ	30.04.2025
68	KIBRIS	SOMA	HASAN IŞIK	1.05.2025
69	KIBRIS	ANKARA	H. HÜSEYİN İNCESU	4.05.2025
70	KIBRIS	SİRKECİ	METİN OLCUM	8.05.2025
71	KIBRIS	SİRKECİ	HÜSEYİN YAMAN	8.05.2025
72	KORE	SİRKECİ	MUZAFFER EREN	8.05.2025
73	KORE	İZMİR	KAYA BERÇİN	24.05.2025
74	KIBRIS	KDZ EREĞLİ	SADIK DÖNMEZ	9.06.2025
75	KIBRIS	ANKARA	MEHMET TÜRKAN	11.06.2025
76	KIBRIS	KARŞIYAKA	ZÜLFÜ ŞENGEZER	12.06.2025
77	KIBRIS	BODRUM	ZİYA YALÇIN	13.06.2025
78	KIBRIS	UŞAK	SAMİ BOZOKLU	14.06.2025

Erem Fazlıoğlu